

MORFOLOGIA VERBAL.

CARACTERÍSTIQUES DEL VERB.

- Paraula variable.
- Expressa persona, número, temps, veu, mode.

- EN CATALÀ

- Apareix al diccionari o s'enuncia amb la forma d'infinitiu.
- 3 conjugacions diferenciades per vocal anterior a -r.

- EN LLATÍ

- Té un enunciat compost per cinc formes.
- 5 conjugacions diferenciades per l'acabament de l'arrel de present.

ENUNCIAT.

- Compost per cinc formes (sempre amb aquest ordre):

-1^a p sg pres indicatiu actiu

-2^a p sg pres indicatiu actiu

-infinitiu de present

-1^a p sg perfet indicatiu actiu

-supí

amo amas amare amaui amatum

- Indica la conjugació i les diferents arrels verbals necessàries per conjuguar cada temps.

-Arrel o tema de present (tres primeres formes llevant -o, -s, -re, respectivament, amb alguna excepció!). Serveix per a conjuguar el present, l'imperfet i el futur.

-Arrel o tema de perfet (quarta forma llevant -i). Serveix per a conjuguar el perfet, el plusquamperfet i el futur perfet.

-Arrel o tema de supí (cinquena forma llevant -um). Serveix per a conjuguar alguns temps passius i certs participis.

CONJUGACIONS.

CONJUGACIÓ	ARREL DE PRESENT ACABADA EN...
1 ^a	-a
2 ^a	-e
3 ^a	consonant o -u
4 ^a	-i llarga (-ī)
3 ^a (mixta)	-i breu (-ĭ)

Amo, amas, amare, amavi, amatum 1

Habeo, habes, habere, habui, habitum 2

Mitto, mittis, mittere, misi, missum 3

Audio, audis, audire, audiui, auditum 4

Capio, capis, capere, cepi, captum 3

Al diccionari mai apareixerà l'enunciat complet, ja que hi ha verbs i formes regulars.

- Verbs regulars: 1ª forma de l'enunciat (1^a p sg pres): amo 1
- Verbs irregulars: 1^a, 4^a i 5ª forma de l'enunciat (1^ap sg pres, 1^a p sg pret perf, supí): mitto, misi, missum 3

COMPOSICIÓ FORMA VERBAL.

- Tema o arrel: indica significat. N'hi ha tres: de present, de perfet i de supí.
- Característica temporal modal: indica temps i mode.
- Desinències personals: indiquen persona (1^a, 2^a, 3^a) i número (singular i plural).

DESINÈNCIES PERSONALS:

1 ^a p sg	ego	-o/-m	1 ^a p pl	nos	-mus
2 ^a p sg	tu	-s	2 ^a p pl	uos	-tis
3 ^a p sg	ille/a	-t	3 ^a p pl	illi/ae	-nt

PRESENT D'INDICATIU.

- Es forma amb l'arrel de present més les desinències.

Amo 1	Habeo 2	Mitto, misi, missum 3	Audio 4	Capio, cepi, captum 3
amo	habeo	mitto	audio	capio
amas	habes	mittis	audis	capis
amat	habet	mittit	audit	capit
amamus	habemus	mittimus	audimus	capimus
amatis	habetis	mittitis	auditis	capitis
amant	habent	mittunt	audiunt	capiunt

- S'ha de dir:

-1ª conjugació: 1^a p sg la -a de l'arrel de present en contacte amb -o contreu a -o.

-3ª conjugació: entre l'arrel de present i les desinències s'intercala una vocal d'enllaç, la -i (ja que l'arrel acaba en consonant), excepte a la 3^a p pl, on s'intercala una -u-.

-4ª conjugació i 3ª mixta: 3^a p pl afegeix una -u- entre l'arrel i la desinència.

EL VERB SUM.

- És el verb copulatiu llatí (ser o estar).
- És irregular i defectiu (no té forma de supí).
- El seu enunciat és: sum, es, esse, fui, -.
- Presenta dues arrels de present: es-/s-.

Sum, fui, -
sum
es
est
sumus
estis
sunt

- A la seva arrel de present variable afegeix les desinències.
- 1^a p sg, 1^a p pl i 3^a p pl intercala la vocal -u- entre l'arrel de present i les desinències.

PREDICAT NOMINAL I VERBAL AMB EL VERB SUM.

- PREDICAT NOMINAL.

El verb sum normalment és copulatiu, és a dir, uneix el subjecte amb el predicat. En aquest cas el predicat rep el nom d'atribut. Significa ser.

-Magistra bona est.

- **PREDICAT VERBAL.**

Però el verb *sum* també pot funcionar com a verb predicatiu, és a dir, amb un significat concret. En aquest cas no porta atribut. Significa haver, estar o existir.

-*In schola magistrae sunt.*